

Приступна беседа Епископа будимљанско-никшићког Методија

Приступна беседа Његовог Преосвештенства Епископа будимљанско-никшићког г. Методија

Ваша Светости, Високопреосвећена и Преосвећена господо архијереји, представници државне власти и дипломатског кора, часни оци, монаси и монахиње, драга дјецо, браћо и сестре у Христу Господу,

Да заблагодаримо најприје Богу на његовом дару и овом Божјем дану у који нас је призвао и пригрлио, и Који нас је удостојио да се сусретнемо данас у овом светом дому, прослављајући Бога под крстом Љубави, чији је вјечити образ, узор и примјер био и остао сам Христос.

Благодарим нашој светој, саборној и апостолској Цркви која је дио свете Заједнице утемељене на истом Христу Господу, истој вјери у Њега и истом крштењу, једнодушно сабрана око светог Имена Његовог, обасјана вјечном Свјетлошћу светог Лика Његовог, призвана да врлинама и причешћем Тијела и Крви Његове узрасте у безмјерну мјеру раста висине Његове.

С великом радошћу благодарим Патријарху српском г. Порфирију из чијих

руку примама овај архијерејски жезал као симбол духовне власти у управљању повјерене ми Епархије будимљанско-никшићке и молитвено призивам сву пуноћу Цркве Христове: часне митрополите и епископе православне, предраго ми монаштво и свештенство, вјернике и лаике, родитеље моје Милинка и Драгицу, браћу и сестре, дјецу, вјерни народ и све људе добре воље – духовну, синовску и братску помоћ иштем и љубављу вас цјеливам.

У овом тренутку желим рећи: молите се за мене како бих још више љубио Господа, молите се за мене како бих вас, повјерени ми народ, љубио још више, молите се једни за друге и носимо бремена једни других како би нас Господ увијек познао као своје. У Цркви је свако дјело саборно дјело и сви смо одговорни за све и сви су призвани у заједницу светих да буду свједоци и носиоци вјечне Свјетлости и истине Божје. Човјек обновљен у Христу живи у својој вјери и Цркви, и никада није сам. То заједништво које нам бива даровано не протеже се само на наше савременике, него и на оне који су му претходили и који ће га слиједити, јер човјек у Христу укључује се у заједништво вјерника које надилази границе простора и времена, овоземаљскога живота и смрти.

Одласком наших великих црквених отаца: митрополита Амфилохија, владике Атанасије и Патријарха српског Иринеја, који су дошавши да испрате брата свога спремили се да за њим пођу – ми смо љубљена и благословена чеда јер смо у животима наших стараца видјели и спознали живу љубав Божју на дјелу. Њихову за нас и њихову међусобну. Видјели смо шта значи живјети Христа, поуздати се у Христа, бити послушан до смрти, вјеровати, љубити, свједочити смисао и објаву васкрсења Христовог. И посљедње које је и прво – имати љубав према ближњем и љубав према Богу своме. Њихов однос с Богом говори и пјева љепше него ли бисмо ми могли ту љубав ријечима обујмити. Да, наша Црква је жива – и то је чудесно искуство које осјећамо и које нас сабира и руководи.

Када имате на уму и у срцу овакве учитеље и када вам на овоме светом мјесту претходи Његово Високопреосвештенство Митрополит Јоаникије чије дјело као Свијетлост свијетли у тами[1] и обасјава двије деценије ово тврдо упориште витезова вјере и слободе[2], надахњујући својим епископским дјелањем културни и духовни живот епархије и обновивши и подигавши више од 60 светиња, цркава и манастира. Под јурисдикцијом Епископије будимљанско-никшићке данас се налази нешто мало више од половине укупне територије Црне Горе са општинама Андријевица, Беране, Бијело Поље, Жабљак, Мојковац, Никшић, Плав, Плужине, Рожаје и Шавник, гдје

живи безмало 40% становништва Црне Горе.

Моја света дужност и обавеза је да продужим свето и свијетло дјело својих претходника, проповиједајући исту вјеру, свједочећи исту Свјетлост и водећи људе ка спознаји Бога и живота у пуноћи, са овог истог трона Једног Пастира и једног стада, више од 800 година. Једини програм који смијем данас да изнесем пред вас јесте да, у мјери у којој будем кадар, све што у мени чини личнога човјека, буде покорено васкрслом Господу Исусу, те да ме по милости и љубави Својој Он води и управља, приводећи ме непрестано Себи и путоводећи органском јединству Цркве и спасењу читавог свијета.

Вртоглав је узлет над облаке, а камоли на врхунац јерархије која допире до Небеса, како је лијепо рекао владика Данило Крстић.

И док ђакон благовјести: „Да се свијетли свјетлост твоја пред људима, да виде добра дјела твоја и прослављају Оца нашега који је на небесима“, призива ме у знање да се првенство епископског звања плаћа служењем и овај жезал од сувога злата који данас примам – управо је Крст који нам је суђено носити. И све се ово догађа док се Воздвижење Часнога Крста са јутра озарује над нама и у нама који стојимо у подножја ногу Господњих на крсту пободеном у срце земље и мјеста гдје се човјек освећује дотичући се самога Бога, а преко човјека освећује се и цио свијет.

Крст засија кâ на гори сунце и сав народ на ноге устаде, часноме се крсту поклонише!

Подизати Крст и пјевати о Христовој побједи значи вјеровати у Распетог Христа, вјеровати да је крст знак свепотресног и свејединственог пораза који постаје побједа и свепобједно славље управо и само зато што је и био пораз који смо као такав прихватили. И оно што личи на негацију човјека и свијета, постаје најдубља афирмација, потврда човјека и свијета. У томе се састоји „лудост“ и Тајна Крста. То је највећи парадокс у историји, то је сила и мудрост Божја, да се кроз немоћ побиједи, да се кроз смирење уздигне, да се кроз сиромаштво обогати, како каже Свети Григорије Палама.

Вријеме у којем је живио Свети Сава и дјело које је донио заувјек је пресудило новим квалитетом и смјелим заокретом у историји српског народа. Црква је постала чврсти сасуд у ком је народ могао узрастати и остваривати вјечна хришћанска духовна начела и у хришћанском духу изграђивати себе и

подизати се до народа Божијег. Собој провјерено свједочанство да је љепше постати човјек него постати краљ[3] од Светога Саве наслѣдовао је и произносио духовном генезом владика Раде владајући међу соколовима, како вели Свети владика Николај, у духу и дјелу усиновљен свом стрицу и свецу Петру I Петровићу Његошу на путу покајања, преображења и обожења, ка новом Јерусалиму, Новом небу и Новој земљи – на путу кроз којега и нашлѣдници постасмо[4] још у овом животу.

У српском народу се Божјим промислом и љубављу Божјом родио Крстоваскрсни етос који је кроз Цркву очуван и који је изнио наш народ кроз вјековно ропство, страдање и смрт. Крстоваскрсна свијест за православне хришћане представља прихватање крста и израз је покорности и љубави према Богу. У Православној Цркви аскеза никада није сама себи циљ, већ увијек средство за стицање благодати Духа Светога и истинске љубави према Богу и човјеку. Коначно, крстоваскрсно опредјељење је свето стање духа, глад и жеђ за Царством, поуздање да је Христос живот. То је народна мудрост која израста из моралног кодекса и мотива витешких предака уграђених у крстоваскрсну мисао опредјељења цара Лазара која се вијековима с мајчиним млијеком улива у српски народ питајући и подижући истински слободне људе и витезове спремне да издрже све недаће и опстану у немилости и неправди историје.

Овај сплет наслѣђених вриједности присутан у цијелом нашем народу, најјаче је и најдуже посвједочен и проживљен народом Црне Горе и Брда опредјељених Царству духа коме видљиво није прво и свеколико, већ оно које произилази из невидљивог. Подражавање и оживљавање крстоваскрсног духовног обрасца преноси се с кољена на кољено кроз пјесме о прецима светитељима, царевима и јунацима, о крсту часном и слободи златној, према којима се Црногорци управљају и достоје, ријешени да сачувају част и не прихвате ропство.

Не ганувши се вијековима над собом отргнули су саме себе свијету живећи по планинском кршу и гудурама, али свијетлих умова и умивених душа, све у циљу и ради очувања слободе без које, као птице без неба, живјети не могу. И намјесто да ишчезну испуњали су се и просијавали Пуноћом и Животом свијета, јер што је мрачнија ноћ – то су свијетлије звијезде[5]. Њихова крстоваскрсна свијест је потпуно и дубоко укоријењена вертикала лишена материјалног и земаљског у корист духовног и небеског, високо развијорена врлином над низином самољубља и гријеха, собом описујући душеспасоносни крст од лавовске снаге и орловске слободе.

Најмудрији јунак косовске мисли, Његош, знао је да изграђивање државе и институција не смије да угрози крстоваскрсно опредјељење на којем су се ондашњи Црногорци подизали, снажили и опстајали. На путу изградње друштва и успињања на путу прогреса Црква, како онда, тако и данас, може само допринијети чувајући и његујући у народу племенито и витешко унутрашње устројство као чврсти темељ на ком стоји и кућа и заједница. Јер чувајући душу бива сачувано и дато све друго. Отуда с правом пјева црквени пјесник: Преко Крста, засјаше нам сви дарови[6]. Црква у себи носи будућност свијета и свакоме од нас показује пут према будућности, придодајући снагу која уједињује друштво и културу којима припада. Јер, као што Христос, који је вјечни посредник спасења, није остао у црквеној прошлости, тако је и Црква, стални и трајни одраз Христове присутности кроз све вијекове у животу народа.

И, када говоримо о крстоваскрсној свијести која је наше претке позлатила, ми и данас видимо и осјећамо њихову моралну и духовну супериорност и силу. А сјећати се и бити – није исто, као што пут ка доле и пут ка Горе – никад није исти. И не треба притом, тражити само прошло у садашњем, него и садашње у прошлом. Ријеч идентитет има морално и духовно значење, као што га има и нација, за коју веле да је душа – духовни принцип [7]. У том смислу, да би се савладала, свака, па и данашња духовна криза, повратак изворној духовности наших предака и правим хришћанским и националним вриједностима је провјерени пут на ком је православље једина стијена у бијесном мору отпадништва и нихилизма[8], камен темељац народног свејединства и извор спасења.

Крстоваскрсни етос је изнио наше претке кроз Сцилу и Харибду и донио их у нови вијек сачуване и спремне за живот и велики свијет. Окрилатио их је над историјским безданима који су се отварали под њима и носио их у наручју пуном љубави привијених на срцу Мајке Божје. Крстоваскрсни етос је свијест

о припадању народу Божјем, свијест о својим потенцијалима и добром вјетру који пуни наша једра на пучинама овога свијета. Он је савјет и утјеха, мајчино брижно питање и очинско гласно ћутање, он је духовни штит на ком је угравирано ко смо, шта смо, одакле смо и куда идемо.

Сваки човјек који истински воли људе и коме су сви људи браћа, запитан је над тајном и смислом страдања човјека на овоме свијету. И што дубље улазимо у тајну богопознања и дишемо простором слободе, све се јасније освјетљава пут пред нама и видимо јасно двије исте ријечи, које се само различито пишу: Крст и Љубав. Све што постоји дар је Љубави. Полазна и посљедња тачка хришћанске вјере је љубав, јер једино љубав никад не престаје. Љубити значи дати народу своме истинско добро, храну истине Божје, ријечи Божје, храну присутности Живога Бога Који нам се дарује на светој Литургији.

Јеванђељска порука увијек је савремена и универзална, упућена је и намијењена свим људима и свакој епохи, она руши националне оквире и отвара приступ свима који желе припадати Божјем народу. Ништа не може замијенити интегративну улогу вјере која нас усавршава, ослобађа и отвара за свијет и љубав према људима и цјелокупној творевини Божјој. Слобода је увијек шанса да будемо бољи[9] и данас је јасно да човјек „ослободивши се“ Бога није постао слободнији, већ је постао робом других моћи које су скривене, али стварне. И не заборавимо, величину и снагу једне земље и њеног народа не чине бројност популације или земаљског простора који обухвата, већ величина и снага духа који у том народу обитава.

С овог мјеста данас свима упућујем позив на јединство јер сви смо подједнако потребни, сви смо заједно и једно, сви смо дио плана Божјег и дјеца Божја, и сви смо призвани да врлинама и причешћем Тијела и Крви Христове непрестано узрастамо. Градимо мир и подижимо Крст љубави најприје у себи, јер градећи мир у себи, истински ћемо га градити и око себе.

Нека би дао Бог љубави бескрајне да увијек остављамо обмане и сујете овога свијета на Крсту васкрсном и полазимо вођени тајанственим памћењем срца и душе до Очевог дома и радости непомућене.

Хвала овом светом сабору на молитвама, а Господу Исусу Христу, заједно са Његовим Оцем и Духом Светим, као уздарје приносим своју Љубав на Крсту за сва изобилна добротинства и љубав неописиву којом нас је благословио и нека свијетли свјетлост наша пред људима, да би они, гледајући добра дјела наша, прославили тросунчаног Бога који је на небесима, Оца и Сина и Светога

Духа.

Дај Боже – Амин!

[1] Назив књиге збирке текстова вл.Јоаникија

[2] Цитат вл.Јоаникије

[3] Антун Густав Матош

[4] Ефес. 1, 11

[5] Достојевски

[6] Акатист Часном и Животворном Крсту Христовом

[7][7] Ернест Ренан

[8] Владимир Николајевич Осипов, Хришћански препород

[9] Албер Ками

spc.rs